22. SPORT VOOR IEDEREEN: OMGAAN MET VERSCHILLEN

Voelt iedereen zich thuis binnen je vereniging, team of trainingsgroep? Nee, niet altijd. Het kan zomaar dat jij de sfeer als open en veilig ervaart, terwijl een ander het tegenovergestelde voelt. Stiekem komt dat vaker voor dan we denken. Als bestuurder of trainer/coach wil je natuurlijk dat iedereen zich thuis voelt. Hoe pak je dat aan?

Wat is een veilige sportomgeving?

In een veilige sportomgeving voelt iedereen zich thuis. Het maakt niet uit wat je achtergrond is, hoe je eruit ziet of wat je seksuele voorkeur is. Een veilige omgeving ontstaat niet vanzelf. Daar moet je als vereniging aan werken. Soms staan verschillen in afkomst, uiterlijk of seksuele voorkeur - en de manier waarop daarmee wordt omgegaan - een veilig gevoel in de weg. Dat is vervelend omdat een onveilig gevoel ten koste gaat van sportplezier, ontwikkeling en prestaties.

Wat zijn dat eigenlijk, verschillen?

Bewust en onbewust beoordelen we mensen de hele dag door op basis van hun uiterlijk. Soms leidt dit tot negatief gedrag. Denk aan pesten, schelden, uitlachen, verbaal en soms zelfs fysiek geweld. Het slachtoffer is vaak iemand die zichtbaar opvalt binnen de groep. Iemand met rood haar of iemand die zich erg onzeker gedraagt bijvoorbeeld.

Soms zijn verschillen minder of niet zichtbaar. Denk aan iemands seksuele voorkeur of achtergrond. Het kan dus zomaar dat je bijvoorbeeld met een opmerking over homo's iemand kwetst. Dat is iets om over na te denken.

Hoe ga je om met verschillen?

Iedereen draagt bij aan een veilige en open sfeer binnen de vereniging. Als bestuurder maak je iedereen daarvan bewust:

- door uit te spreken dat iedereen welkom is;
- door afspraken te maken met trainers/coaches, sporters, officials en ouders over hoe jullie met elkaar omgaan.

Als trainer/coach zorg je voor een goede en open sfeer binnen je team of groep. Maak afspraken met elkaar, en praat over verschillen, kwetsbaarheden en emoties. Bespreek ook ongewenst gedrag.

Op de achterkant van deze kaart vind je een stappenplan.

Wat levert goed omgaan met verschillen op?

- Een open sfeer binnen de vereniging.
- Een veilige omgeving waarin iedereen zichzelf durft te zijn en zich thuis voelt.
- Verbinding binnen de vereniging, juist ook met leden met een verschillende achtergrond of seksuele voorkeur of een ander uiterlijk.

De roze shirts van CVV Sparta

Bij voetbalvereniging CVV Sparta moet iedereen zich thuis voelen. Dat wordt niet alleen door het bestuur en de trainers uitgesproken. Er worden ook afspraken over gemaakt. Om het gesprek over de omgangsvormen binnen de vereniging op gang te brengen bedacht men een ludieke actie: roze shirts met daarop de tekst 'RESPECT'. Toen de roze shirts voor het eerste tevoorschijn werden gehaald, werd er door spelers wat lacherig op gereageerd. De vraag 'waarom?' was voor trainers aanleiding om door te praten over de omgangsvormen binnen de vereniging. Met de roze shirts slaagde Sparta er in om een wat zwaarder onderwerp op een luchtige manier aan te snijden. Het resultaat is er niet minder om. Ondertussen zijn er duidelijke afspraken over hoe er met elkaar wordt omgegaan. En daarbij: teams vragen tegenwoordig of zij niet een keer in het roze mogen spelen. Toch een teken dat ze achter de boodschap staan: iedereen moet zich bij Sparta thuis voelen.

WEERBAARHEIDSROL
BELEIDS- EN PROCESROL
VOORBEELDROL
COMMUNICATIEROL

nbb
nederlandse basketbal bond

VOORBEELD

Stappenplan: omgaan met verschillen

Stap 1. Spreek uit dat iedereen welkom is
Een vereniging waar iedereen zich thuis voelt, begint met uitspreken dat iedereen welkom is. Hoe doe je dat?

- Zeg als bestuurder bijvoorbeeld tijdens de ALV dat iedereen welkom is.
- Spreek het als trainer uit tijdens de eerste training van het seizoen.
- Neem het op in het clubreglement. Bijvoorbeeld: 'Binnen onze vereniging is iedereen welkom, ongeacht afkomst, uiterlijk of seksuele voorkeur'.
- Stel een vertrouwenspersoon aan. Iemand waar leden in vertrouwen hun zorgen mee kunnen delen, bijvoorbeeld over gevoelens van onveiligheid of over pestgedrag.

Stap 2. Maak afspraken
Alleen uitspreken dat iedereen welkom is, is niet genoeg. Maak ook afspraken met trainers/coaches, sporters en ouders. Hoe gaan jullie binnen de vereniging met elkaar om? Wat doen jullie om te zorgen dat iedereen zich thuis voelt? Zo komt het gesprek over verschillen, emoties en kwetsbaarheid binnen de club op gang. Sta bijvoorbeeld eens stil bij seksuele voorkeur: ga er niet automatisch vanuit dat iemand hetero is. Is iemand nieuw binnen de vereniging? Vraag dan of hij of zij een vriendin of vriend heeft.

Stap 3. Geef verschillen een vaste plek
Hoe meer aandacht je geeft aan het bespreekbaar maken van kwetsbaarheden, verschillen en emoties, hoe veiliger en plezieriger de sfeer wordt. Door er aandacht aan te blijven geven wordt dit thema net zo vanzelfsprekend als praten over de opstelling en de stand op de ranglijst. Zet het thema daarom op de bestuursagenda. Denk na over wat jullie kunnen doen om te zorgen dat iedereen zich thuis voelt. Help nieuwe jeugdtrainers en -coaches om dit thema bespreekbaar te maken binnen hun team of groep. Een taak die een bestuurder of vertrouwenscontactpersoon prima op zich kan nemen.

Stap 4. Ongewenst gedrag? Ga het gesprek aan!
'Rooie', 'kanker', 'homo' en 'pot': woorden die je vast weleens hoort tijdens een wedstrijd. Je zult maar rood haar hebben, een familielid hebben dat ziek is, of homo, lesbienne of biseksueel zijn. Dan kunnen deze woorden hard aankomen. Spreek daarom af dat er niet gescholden en gepest wordt. Gebeurt het toch? Wijs dan op de afspraken die jullie hebben gemaakt en ga het gesprek aan. Vraag wat iemand bedoelt en vraag hem of haar om zich in te leven: welke impact hebben jouw scheldwoorden op bijvoorbeeld iemand die rood haar heeft, of homo is?

Tip: volg het verenigingstraject *Sport voor iedereen*

Binnen het verenigingstraject *Sport voor iedereen* leer je hoe je een open en veilige sfeer creëert binnen de vereniging. Je leert verschillen, kwetsbaarheden en emoties bespreekbaar te maken en gedrag te observeren. Vaardigheden die onmisbaar zijn om een veilige en open sfeer te creëren binnen de vereniging.

Neem voor meer informatie contact op met de Academie voor Sportkader: 026 - 483 44 00 of info@academievoorsportkader.nl.

Vertrouwenspunt Sport

Loop je binnen jouw vereniging aan tegen ongewenst gedrag, zoals discriminatie, pesten of intimidatie? Neem voor advies contact op met het Vertrouwenspunt Sport. Daar kun je anoniem je verhaal doen en advies vragen aan een van de vertrouwenspersonen.

0900- 202 55 90
vertrouwenspuntsport@nocnsf.nl
www.nocnsf.nl/vertrouwenspunt

Zie ook de beleidskaarten

- *Verenigingsregels*
- *Groepsafspraken*
- *Grensoverschrijdend gedrag*
- *Meldingsformulier*
- *Sanctiebeleid*